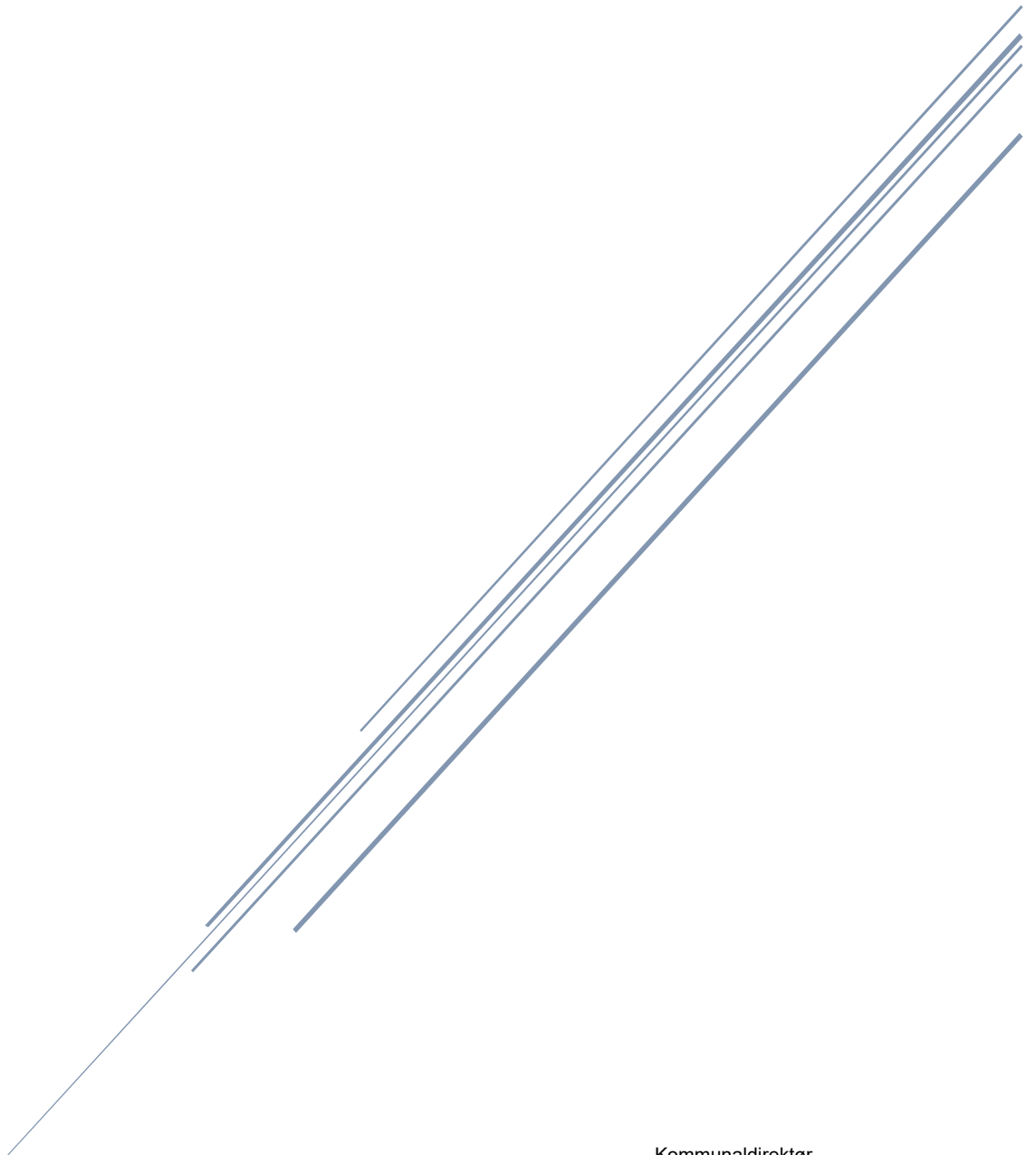

SVENDBORG KOMMUNES DEMOGRAFIMODELLER

Kommunaldirektør
Økonomi
Dato: 06.04.2022
Acadre: 21/24440

Indhold

Indledning.....	2
Dagtilbud	3
Skole og Uddannelse	5
Ældreområdet.....	8
Social/voksenområdet.....	11
Kommissorium: Evaluering af kommunens demografimodeller	13

Indledning

Grundet et politisk ønske om en fortsat sikring af kernevelfærden og en sund økonomi i Svendborg kommune, besluttede forligskredsen i forbindelse med budgetforliget for budget 2022 følgende:

”Direktionen anmodes samtidig om at igangsætte en evaluering af kommunens demografimodeller, der beregner de økonomiske konsekvenser af ændringer i befolkningstallet. Evalueringen forelægges for Økonomiudvalget med henblik på at sikre gennemsigtighed og et retvisende grundlag for budgetlægningen”

Økonomiudvalget godkendte på mødet den 8. februar 2022, kommissorium for evaluering af demografimodellerne. Kommissoriet er indsat sidst i notatet. Jf. kommissorium er formålet følgende:

Formålet er at skabe gennemsigtighed og et retvisende grundlag for budgetlægningen. Dette betyder at demografimodellerne så vidt muligt, skal afspejle den reelle omkostningsudvikling ved ændret demografi/uændret serviceniveau.

Evalueringen af demografimodellerne er indarbejdet i budgetproceduren for Budget 2023, således en eventuel justering af modellerne kan anvendes som beregningsgrundlag til Budget 2023.

Læsevejledning: Kommunens fire demografimodeller er beskrevet i følgende rækkefølge - dagtilbud, skole, ældre, social/voksen. De enkelte modeller er beskrevet af fagchefen og økonomikonsulenten på området, og følger nedenstående struktur, som angivet i kommissoriet.

- Kort beskrivelse af modellen
- Budgetforudsætninger/økonomiske beregningsprincipper
- Perspektivering og sammenligning

Beskrivelserne fremstår som fire selvstændige notater, da den specifikke faglige fremstilling af områdernes modeller, er vægtet højere end en meget stram og ensartet skabelon for beskrivelserne.

Bagerst i beskrivelsen for hvert område, har Økonomi indsat en simpel oversigt over udgiftsniveau, sammenlignet med de andre fynske kommuner. Oversigterne stammer primært fra Indenrigs- og Boligministeriets nøgletal. Bemærk at 2019 og 2020 er regnskabstal, mens 2021 og 2022 er budgettal.

Dagtilbud

Kort beskrivelse af modellen

Modellen tager udgangspunkt i det budgetlagte antal 0-2-årige og 3-5-årige fordelt i de forskellige tilbudstyper jf. nedenstående tabel.

Oprindelig budget 2022 – antal børn	0-2 år	3-5 år	I alt
Kommunale og selvejende børnehuse	435	1.372	1.807
Dagplejen	390		390
Private dagtilbud	98	289	387
Tilskud til privat pasning	111		111
Tilskud til pasning af egne børn	66	14	80
Total	1.100	1.675	2.775

I forbindelse med budgetlægningen for kommende budgetår udarbejdes en børnetalsprognose for det forventede antal 0-2-årige og 3-5-årige, som efterfølgende fordeles i de forskellige tilbudstyper. Forskellen mellem det budgetterede og forventede børnetal ganges op med takster for hver tilbudstype, og summen heraf udgør størstedelen af demografireguleringen. I demografireguleringen tages der yderligere højde for ændring i forældrebetaling, søskendetilskud og fripladstilskud som følge af ændret børnetal, ligesom der vurderes på udviklingen i mellemkommunale betalinger.

Budgetforudsætninger/økonomiske beregningsprincipper

Børnetal: Demografimodellen på dagtilbudsområdet tager afsæt i Svendborg Kommunes interne befolkningsprognose, som bygges ind i en børnetalsprognose der leveres af Dynasoft. Børnetalsprognosen indregner en dækningsgrad for 0-2-årige og 3-5-årige, hvilket betyder at der vurderes på andelen af børn der skal tilbydes en dagtilbudsplads. Tre gange årligt udarbejder Dynasoft en børnetalsprognose i hhv. april, august og december. Hidtil er april-prognosen anvendt i demografiberegningerne, men ifm. budget 2022 steg børnetallet væsentligt fra april til august, hvorfor børnetallet i augustprognosen blev lagt til grund for demografiberegningerne til budget 2022.

Takster: Alle takster der anvendes i demografiberegningen, er som udgangspunkt indeværende års udgiftsniveau, prisreguleret til kommende budgetår. Taksterne kan specifikt henføres til de forskellige tilbudstyper. Takster i kommunale og selvejende børnehuse fastsættes efter den politisk besluttede budgetmodels gennemsnitlige tildeling til fagpersonale pr. børnepoint. Ligeledes indregnes gennemsnitlig tildeling til kurser og aktiviteter pr. børnepoint.

Takst for Dagplejen fastsættes efter den politisk besluttede budgetmodels gennemsnitlige tildeling til dagplejere pr. barn herunder andel til pædagogisk ledelse samt dispositionsvederlag (5. barn). Ligeledes indregnes gennemsnitlig tildeling til kurser og aktiviteter pr. børnepoint. Takster vedr. børn i private dagtilbud, tilskud til privat pasning og tilskud til pasning af egne børn beregnes årligt ifm. diverse takstberegninger til nyt budgetår. Den anvendte takst tager således afsæt i den faktiske afregning pr. barn og er fastsat jf. regler i Dagtilbudsloven.

Perspektivering og sammenligning

De anvendte børnetal jf. børnetalsprognosen er omfattet af usikkerheder, da den knytter sig til befolkningsprognosen, der er udarbejdet primo året for kommende budgetår. Udviklingen i 2021 viser, hvor svært det er at spå om fremtiden. Fordelingen af børnetalsprognosen på de forskellige tilbudstyper er ligeledes omfattet af usikkerhed.

De anvendte takster pr. barn i de forskellige tilbudstyper er rimelig valide, idet de er konkret beregnet jf. indeværende års tildelingsmodeller og takstberegning. Ny takstberegning for kommende budgetår kan dog give mindre afvigelser ift. de fremskrevne takster, bl.a. grundet forholdet mellem faste udgifter og antal børn, øget andel til ledelse jf. budgetmodellerne, andre forudsætninger om andelen af deltidsbørn og fordelingen af børn i de forskellige tilbudstyper mv.

Det er ikke alle udgifter som indregnes i takster til kommunale og selvejende tilbud. Her kan fx nævnes ændret behov for resurseindsatser, ledelse, IT og administration, busser mv. Disse områder reguleres dermed ikke ved demografiberegningen.

Det vurderes samlet set, at modellen er enkel med brug af relevante data. Demografimodellen regulerer på 79,3 pct. af budgettet på dagtilbudsområdet.

Tabel. Demografisk udvikling Dagtilbudsområdet 2020-2022

Årstal	Ændring antal 0-2-årige	Ændring antal 3-5-årige	Ændring antal børn i alt	Budgetændring mio. kr.
2020	11	24	35	1,9
2021*	-35	39	4	0
2022	30	121	151	10,9

* Forskydning mellem aldersgrupperne gjorde, at der blev skabt et forventeligt råderum på 1 mio. kr. Dagtilbudsområdet blev ikke reduceret hermed.

Ovenstående tabel viser en samlet regulering for de seneste 3 år på 12,8 mio. kr., hvilket giver en gennemsnits demografiregulering på 67.368 kr. pr. 0-5 årig. Nedenfor ses en tabel for udgifterne til dagtilbud pr. 0-5 årige, der kan anvendes til sammenligning af de fynske kommuners udgiftsniveau.

Udg. (netto) til dagtilbud pr. 0-5-årig	R2019	R2020	B2021	B2022
Middelfart Kommune	63.311	65.175	64.917	63.917
Assens Kommune	64.841	67.951	68.665	70.755
Faaborg-Midtfyn Kommune	64.609	67.077	65.822	66.984
Kerteminde Kommune	65.965	68.898	74.705	70.293
Nyborg Kommune	71.087	73.871	76.549	76.010
Odense Kommune	65.623	67.726	66.187	68.828
Svendborg Kommune	70.595	69.211	71.038	71.302
Nordfyns Kommune	64.223	60.484	64.361	60.443
Langeland Kommune	71.214	74.060	77.734	78.844
Ærø Kommune	86.217	83.598	85.174	87.540
Gennemsnit (simpelt vægtet for kommunerne)	68.769	69.805	71.515	71.492

Kilde: Danmarks statistik

Skole og Uddannelse

Kort beskrivelse af modellen

I demografimodellerne på Skole og Uddannelse indgår områderne: folkeskoler, SFO, privatskoler og efterskoler.

Folkeskolerne tildeles budget efter ressourcetildelingsmodellen og det faktiske antal elever pr. 5. september. Det er ressourcetildelingsmodellen der ligger til grund for demografiberegningen af folkeskolerne. Tildelingsmodellen bygger på en differentieret elevtalsdeling, hvor prisen for en elev afhænger af antallet af elever i den enkelte klasse og om eleven udløser en ekstra klasse. Beregningen og budgettemaet udarbejdes i foråret, men genberegnes umiddelbart efter 5. september, hvor folkeskoleeleverne i indeværende skoleår kendes.

Demografiberegningen for SFO herunder ForårsSFO baseres også på en ressourcetildelingsmodel, samt afledte indtægter/udgifter til forældrebetaling, økonomisk friplads og søskendetilskud. SFO beregnes efter 5. september når indskrivningen til SFO i indeværende skoleår kendes. Forventningen til kommende skoleår baseres på nuværende dækningsgrad og antallet af elever i elevtalsprognosens 0.-3. klasse.

Privatskoler, efterskoler samt SFO ved private skoler afregnes i forhold til det faktiske antal elever pr. 5. september forudgående år. Også her kommer med en ny forventning efter 5. september, da antallet af elever på privat- og efterskoler spiller sammen med antallet af elever i folkeskolerne. De endelige elevtal på privat- og efterskoler kendes dog først primo oktober og når ikke at komme med i det reviderede demografitema i september.

Budgetforudsætninger/økonomiske beregningsprincipper

Hvert forår udarbejdes en elevtalsprognose for Svendborg Kommune. Prognosen udarbejdes for antal elever/klasser på de enkelte årgange og skoler samt for antal elever på privat- og efterskoler. Elevtalsprognosen ligger til grund for de antalsmæssige forudsætninger ved beregning af demografi på folkeskoler, SFO samt privat- og efterskoler.

Folkeskoler

Elevtalsprognosens forventede antal elever og klasser på de enkelte skoler indregnes i tildelingsmodellen for folkeskolen med hhv. 7/12 og 5/12 for hver af de to skoleår der udgør budgetåret. Umiddelbart efter 5. september genberegnes demografien, hvorved det faktiske budget 7/12 af året kendes, mens 5/12 stadig er baseret på elevtalsprognosen.

SFO

Ud fra elevtalsprognosens forventede stigning/fald i antal elever i 0.-3. klasse samt dækningsgraden i SFO, beregnes det forventede antal elever i SFO for de to skoleår der udgør budgetåret. Det forventede elevtal indregnes i tildelingsmodellen for SFO. Der gives samtidig et bud på forventede børn i ForårsSFO. Der beregnes afledte udgifter til søskendetilskud og økonomisk friplads samt indtægter fra forældrebetaling. Umiddelbart efter 5. september genberegnes demografien, hvorved det faktiske budget 7/12 af året kendes, mens 5/12 stadig er baseret på udviklingen i antal elever i 0.-3. klasse i elevtalsprognosen.

Privat- og efterskoler

Privat- og efterskoler samt SFO ved private skoler afregnes til staten i forhold til det faktiske antal elever pr. 5. september forudgående år. Taksten der betales til staten fastsættes hvert år i finansloven, som en procentdel af kommunernes samlede udgifter til folkeskolen. Demografien beregnes på baggrund af elevtalsprognosen og den forventede takst pr. elev i privat- og efterskoler. SFO ved private skoler beregnes ud fra dækningsgraden. Umiddelbart efter 5. september sammenholdes forventningen til privat- og efterskoler med de nye elevtal for folkeskolen

For både folkeskoler og SFO, vil de sidste 5/12 af budgettet, der er baseret på prognosen, reguleres i skolernes budgetter når elevtallet pr. 5. september kendes, men Skole og Uddannelses samlede ramme reguleres ikke.

Perspektivering og sammenligning

Andelen af budgettet på Skole og Uddannelse der demografireguleres, udgør ca. 62%

Der er stor forskel på udgiften ved undervisning af én ekstra elev, alt afhængig af om eleven skal undervises i folkeskolen i en eksisterende klasse med 17-26 elever eller eleven udløser en ny klasse i tildelingsmodellen.

2022-pl	Kr. pr. elev
Folkeskolen – mindste tildeling pr. elev (eksisterende klasse)	15.000
Folkeskolen – højeste tildeling pr. elev (ny klasse)	449.000
Privatskole – takst pr. elev 2022	40.344
Efterskole – takst pr. elev 2022	38.366

Derfor kan selv mindre afvigelser mellem elevtalsprognosens tal og det faktiske elevtal pr. 5. september betyde relativt store afvigelser mellem den faktiske ressourcetildeling og den beregnede demografi og gennemsnitsprisen for demografireguleringen pr. 6-16 årige vil kunne svinge meget mellem årene.

Nedenfor ses tidligere års budgetreguleringer på baggrund af demografi, samt stigning/fald i antal 6-16 årige pr. 1. januar.

	2020	2021	2022
Faktisk ændring i antal 6-16 årige pr. 1. januar*	-30	-126	34
Demografiregulering i mio. kr. **	-2,934	-7,304	-1,883

*Danmarks Statistik FOLK1A

**Løbende priser

Demografireguleringen i årene 2020 og 2021 er beregnet efter en anden model, hvor der er reguleret efter det forventede antal 6-16 årige i elevtalsprognosen ganget med et reguleringsbeløb pr. barn. Budget 2022 er demografireguleret på baggrund af modellen beskrevet i dette notat.

Ovenstående tabel viser en samlet regulering for de seneste 3 år på ca. -12 mio. kr. hvilket giver en gennemsnits demografiregulering på -99.352 kr. pr. 6-16 årig (fald). Når der ifm. B2022 forekommer en negativ demografiregulering trods en lille stigning i aldersgruppen, skyldes det primært at tildelingsmodellen anvender elevtildeling (ikke befolkningsgruppe), samt differentierede takster jf. modellen, som beskrevet ovenfor.

Nedenfor ses en tabel for undervisningsudgifterne pr. 6-16 årige, der kan anvendes til sammenligning af de fynske kommuners udgiftsniveau:

Undervisningsudgifter pr. 6-16-årig	R2019	R2020	B2021	B2022
Middelfart Kommune	64.602	67.454	67.806	69.627
Assens Kommune	64.376	65.538	66.829	69.878
Faaborg-Midtfyn Kommune	65.021	65.924	67.275	69.759
Kerteminde Kommune	68.594	71.946	71.761	73.144
Nyborg Kommune	60.644	60.655	64.984	67.651
Odense Kommune	63.283	65.363	65.796	70.926
Svendborg Kommune	69.522	69.781	70.603	71.886
Nordfyns Kommune	70.899	70.552	70.464	78.487
Langeland Kommune	98.299	98.236	99.462	100.979
Ærø Kommune	65.059	70.295	69.098	72.850
Gennemsnit (simpelt vægtet for kommunerne)	69.030	70.574	71.408	74.519

Kilde: Indenrigsministeriet

Ældreområdet

Kort beskrivelse af modellen

Demografimodellen på ældreområdet består egentlig af to separate modeller for områderne

- Hjemmepleje/hjemmesygepleje
- Hjælpebidler

Modellerne beregner den økonomi, der skal til for at sikre et uændret serviceniveau, uafhængigt af antallet af borgere i kommunen. Modellerne tager udgangspunkt i regnskabstal og aktivitetstal fra året før, som benyttes til beregning af enhedsbeløb pr. borger i kommunen. Herved tilpasses hvert år til det aktuelle udgiftsniveau, hvorved f.eks. en eventuel ændret plejetyngde i hjemmeplejen, dvs. ændringer i antal timer pr. borger, vil betyde ændringer i enhedsbeløb.

Budgetforudsætninger/økonomiske beregningsprincipper

Demografimodellen for hjemmepleje/hjemmesygepleje beregner en enhedstakst pr. borger i kommunen i tre aldersintervaller på baggrund af gennemsnitsomkostningerne til hjemmepleje/sygepleje for borgere i kommunen i den pågældende aldersgruppe. Tilsvarende beregnes en enhedstakst pr. borger i kommunen i fem aldersintervaller på baggrund af gennemsnitsomkostninger til hjælpemidler m.v. Enhedstaksten ganges på den udvikling i antal borgere i de pågældende aldersgrupper, sådan som det fremgår af kommunens aktuelle befolkningsprognose.

Hjemmepleje/hjemmesygepleje: Der tages udgangspunkt i det foregående regnskabsårs udgifter til hjemmepleje/ fritvalgspuljen samt til hjemmesygepleje i følge økonomisystemet ØS Indsigt. Ligeledes tages udgangspunkt i aktiviteten - dvs. i de visiterede timer - fordelt på aldersgrupperne < 65 år, 65-74 år, 75-84 år og >=85 år ifølge omsorgssystemet Nexus.

De samlede udgifter fordeles på aldersgrupper på baggrund af fordelingen af visiterede timer på disse aldersgrupper, hvorved der kan beregnes en udgift til hjemmepleje + sygepleje pr. aldersgruppe.

Herefter beregnes et enhedsbeløb pr. ældre i aldersgruppen 65+ år ved at dividere udgift pr. aldersgruppe med det faktiske antal borgere i Svendborg Kommune pr. 1. januar i de pågældende aldersgrupper. Beløbene fremskrives til med forventet fremskrivningsprocent til efterfølgende års pris- og lønniveau.

Enhedsbeløb beregnet ifm. demografiregulering af hjemmepleje/-sygepleje af budget 2022 (i 2022-niveau):

65-74 år	4.811 kr./borger
75-84 år	14.180 kr./borger
85+ år	53.378 kr./borger

Der tages ikke højde for at der er borgere under 65 der får hjemmepleje og sygepleje. Demografimodellen indeholder ingen principper for efterregulering.

Hjælpebidler: Demografimodellen beregner en enhedstakst pr. borger i kommunen i fem aldersintervaller på baggrund af gennemsnitsomkostningerne til hjælpemidler for borgere i kommunen i den pågældende aldersgruppe.

Der tages udgangspunkt i det foregående regnskabsårs udgifter i følge økonomisystemet ØS Indsigt til bl.a. hjælpemidler, hjælpemiddeldepot og sygeplejedepot.

Udgifterne fordeles på aldersgrupperne 0-18 år, 19-64 år, 65-74 år, 75-84 år og ≥ 85 år på baggrund af cpr.nr. registreringen i ØS Indsigt.

Herefter beregnes et enhedsbeløb pr. borger i kommunen ved at dividere udgift pr. aldersgruppe med det faktiske antal borgere i Svendborg Kommune pr. 1. januar i de pågældende aldersgrupper. Beløbene fremskrives til med forventet fremskrivningsprocent til efterfølgende års pris- og lønniveau.

Enhedsbeløb beregnet ifm. demografiregulering af hjælpemidler af budget 2022 (i 2022-niveau):

0-18 år	250 kr./borger
19-64 år	517 kr./borger
65-74 år	1.345 kr./borger
75-84 år	2.029 kr./borger
85+ år	3.557 kr./borger

Demografimodellen indeholder ingen principper for efterregulering.

Perspektivering og sammenligning

Enkel model: Der er tale om en enkle demografimodeller, hvor der - inden for hvert af de tre henholdsvis fem anvendte aldersintervaller - er en direkte sammenhæng mellem den budgetmæssige regulering og udviklingen i antallet af af borgere.

Hjemmepleje/hjemmesygepleje: Modellen medtager alle lønudgifter til den direkte levering af hjemmepleje/hjemmesygepleje, herunder udgifter til kørsel og til drift i øvrigt. Udgifter til ledelse og administration indgår ikke i beregningsgrundlaget. Modellen regulerer på ca. 35 % af ældreområdetets samlede budget.

Hjælpemidler: Modellen medtager alle driftsudgifter til hjælpemidler, sygeplejedepot og hjælpemiddeldepot samt lønudgifter til depotet. Lønudgifter til vejledning og visitation, ledelse og administration indgår ikke i beregningsgrundlaget. Modellen regulerer på ca. 7 % af ældreområdetets samlede budget.

De data, der ligger til grund for beregningen af enhedsbeløb i modellerne, vedrører direkte det område, der demografireguleres, og dataene er derfor relevante. Data trækkes fra økonomisystem og omsorgssystem og kombineres med data fra kommunens befolkningsprognose, så data må også betragtes som valide.

Udfordring med modellen: Modellen regulerer ift. *udviklingen* i antal borgere fra år til år og fremskrives med den *gennemsnitlige pris* for nye borgere fremadrettet.

Basisbudgettet reguleres således ikke, hvilket gør at der ikke bliver reguleret for en stigende plejetyngde til den mængde borgere, der indtil nu har modtaget hjælp. Der kan derfor være risiko for, at basisbudgettet udhules.

I disse år er borgerens behov for hjælp i hjemmet er stigende, bl.a. som følge af tidligere udskrivning fra sygehusene, velfærdsteknologiske muligheder der muliggør behandling i eget hjem og en stigning i antallet af borgere med erhvervet hjerneskade.

Da demografimodellen ikke tager højde for, at der kan være behov for en tilpasning af basisbudgettet, har det i forbindelse med budgetforliget for både 2021 og 2022 være nødvendigt at få tilført midler til genopretning af området) – udover demografireguleringen – svarende til 5,0 mio. kr. i 2021 og 7,1 mio. kr. i 2022.

Sammenhæng med plejecenterområdet: Plejecentrene er ikke en del af ældreområdet demografiregulering. Udgangspunktet for plejecentrenes økonomi er et fast budget til et fast antal pladser. Ekstra budgettildeling ved etablering af nye plejecenterpladser vil skulle besluttes fra sag til sag.

Demografiregulering foretaget de seneste 3 år:

Hjemmepleje / hjemmesygepleje	2020	2021	2022
Demografiregulering	3.559.000 kr.	5.300.000 kr.	7.200.000 kr. -3.000.000 kr. 4.200.000 kr.
Udvikling i antal 65+	+ 303 borgere*	+ 306 borgere	+ 368 borgere**

Hjælpe midler	2020	2021	2022
Demografiregulering	476.000 kr.	500.000 kr.	820.000 kr.
Udvikling i antal borgere	- 299 borgere*	+ 289 borgere	+ 252 borgere

*) Til budget 2020 blev der ikke foretaget en egentlig demografiberegning pga. kommunal beslutning om stop for demografi med en efterfølgende tilbageførsel af tidligere beregnede beløb. I de foregående år var demografireguleringen nemlig foretaget også i overslagsår. Der ses derfor ikke nødvendigvis en sammenhæng mellem demografiregulering og udviklingen i antal 65+ årige / antal borgere jf. årets befolkningsprognose.

**) Demografireguleringen til budget 2022 blev beregnet på baggrund af 368 flere 65+ årige, men som følge af forventet etablering af 10 nye plejecenterpladser, blev der fra demografireguleringen flyttet 3 mio. kr. til plejecenterområdet til drift af disse pladser.

Ovenstående tabel viser en samlet regulering for de seneste 3 år på ca. 13 mio. kr. ekskl. Hjælpe midler, hvilket giver en gennemsnits demografiregulering på 13.504 pr. 65+ årig. Som det ses i beskrivelsen ovenfor, er både udgiftsniveauet og andelen af borgere der modtager hjælp, stigende med alderen, hvilket er et opmærksomhedspunkt når man sammenligner aldersgrupper med stort aldersspænd. Nedenfor ses en tabel for udgifterne pr. 67+ årige, der kan anvendes til sammenligning af de fynske kommuners udgiftsniveau

Udgifter til ældre pr. 67+-årig	R2019	R2020	B2021	B2022
Middelfart Kommune	36.002	39.407	39.468	40.267
Assens Kommune	36.715	36.840	36.701	38.323
Faaborg-Midtfyn Kommune	39.116	39.510	39.605	40.327
Kerteminde Kommune	40.220	45.272	42.912	45.870
Nyborg Kommune	40.053	40.688	44.000	44.485
Odense Kommune	41.962	44.892	45.698	49.636
Svendborg Kommune	42.478	45.114	42.939	44.772
Nordfyns Kommune	35.578	36.690	39.279	40.129
Langeland Kommune	56.502	57.088	55.564	54.309
Ærø Kommune	49.136	49.754	49.101	49.525
Gennemsnit (simpelt vægtet for kommunerne)	41.776	43.526	43.527	44.764

Kilde: Indenrigsministeriet

Social/voksenområdet

Kort beskrivelse af modellen

Før og efter overgang til rammestyring har overgangsarbejdet mellem Familie, Børn og Unge og Socialafdelingen blandt styringsværktøjerne en model for vurdering af økonomisk udgift ved unge, der overgår til en indsats i voksenområdet. Modellen forholder sig til kendte sager, altså unge med en kommunal indsats før det 18. år, hvor der er forventning om indsats efter det 18. år. Modellen forholder sig ikke til ukendte sager, dvs. unge der først får behov for en indsats efter det 18. år.

For 2022 betyder det, at demografimodellen har forholdt sig til de borgere, der er født i 2004 og fylder 18 år i 2022.

Modellen sikrer, at overgangssager ikke belaster Socialafdelingens økonomiske ramme og det politisk vedtagne serviceniveau. Uden modellen ville finansieringen af overgangssager skulle ske ved tilpasning af serviceniveauet, idet frigjort ramme ved afgang ikke modsvarer tilgang. Derfor er modellens bærende princip, at kendt tilgang til voksenområdet fra børn- og ungeområdet sker på baggrund af det politiske vedtagne serviceniveau. Implikationen herved er, at kommunalbestyrelsen understøtter, at overgangssager ikke får konsekvenser for Socialafdelingens øvrige sagsstamme.

Budgetforudsætninger/økonomiske beregningsprincipper

Den grundlæggende dataverificeret præmis for modellen er, at en indsats før det 18. år kan medføre behov for en indsats efter det 18. år. Indsatsens omfang værdisættes.

Modellen for vurdering af den økonomiske udgift vedligeholdes i et regneark, der er udarbejdet af de to afdelinger i samarbejde med Økonomiafdelingen. I regnearket indgår alle unge, der får indsats bevilget af Familie, Børn og Unge fra det fyldte 16. år. Vedligeholdelse af data sker ved kvartalsvise opdateringer af den forventede udgift efter det 18. år. Der opgøres med beregning af den forventede udgift i det år, den unge fylder 18 år samt på helårseffekten.

Den økonomiske konsekvens i budgettemaet justeres frem til de endelige budgetforhandlinger og baserer sig således ofte på vurderingen efter 2. kvartal i indeværende år i forhold til forventet udgift i efterfølgende år.

Før 2021 har budgettemaer vedr. demografiske udgifter alene indeholdt udgiften for hver ung fra det 18. år og frem til årsskifte. Fra 2022 indeholder opgørelsen desuden med den resterende helårseffekt for de unge, der overgik året før.

Budgettemaet for 2022 på 7,55 mio. kr. bestod derfor af:

- 3,95 mio. kr. vedrørende helårseffekt af tidligere demografisager
- 3,6 mio. kr. vedrørende overgangssager i 2022

Der vurderes alene ud fra forventningen om en indsats efter tre servicelovsparagraffer. I beregningen anvendes en gennemsnitspris, som senest blev fastsat i 2019 gældende for 2022. Priserne er ikke fremskrevet.

Paragraf	Vægtet gennemsnitspris (kr. pr. år- 2019 niveau)	Faktisk gennemsnitspris (kr. pr. år - 2021-priser)
Socialpædagog. støtte (85)	10.000	30.000
Midlertidigt botilbud (107)	578.337	706.041
Længerevarende botilbud (108, 105/85)	916.659	1.252.072

I de seneste 3 år er der budgettet demografireguleret. I 2020 indgik det i direktionens forslag til budget. I 2021 og 2022 er det på baggrund af det antal borgere, der fremgår af kolonnen "Antal nye sager". I beløbet for 2022 indgår helårseffekten fra borgere, der overgik før 2022.

År	Demografi	Antal nye sager	Heraf § 85	Heraf § 107	Heraf § 108/ §§ 105/85
2020	4,1 mio. kr.				
2021	7,2 mio. kr.	58	36	16	6
2022	7,55 mio. kr.	47	35	6	6

Perspektivering og sammenligning

Modellen er som overordnet styringsværktøj enkel og gennemsigtig. De borgere, som den økonomiske beregning vedrører, er fulgt siden det 16. år og det forventede indsatsniveau fra det 18. år justeres frem mod overgangen til voksenområdet. Den beror således på valide og relevante data på kendte sager.

Det er en forholdsvis smal model, fordi modellen alene forholder sig til kendte sager i overgangen til voksenområdet og ikke øvrige nationale forhold, der kan påvirke tilgangen til Socialafdelingen. Her tænkes fx på den dokumenterede stigende mental sårbarhed blandt unge. Der er heller ikke endnu indbygget en model for regulering af gennemsnitspriser.

Der er ikke foretaget prisregulering siden priserne blev fastsat i 2019. Der indgår heller ikke økonomisk vurdering af andre indsatser, fortrinsvis beskæftigelses- eller aktivitets- og samværstilbud. Der er derfor en risiko for underfinansiering.

Ovenstående tabel viser den samlede demografiregulering de seneste 3 år, samt antallet af overgangssager for 2021 og 2022. Generelt er området ikke velegnet til en aldersgrupperelateret demografiregulering, som vi kender det fra de øvrige områder, da det er andre faktorer som er udgiftsdrivende. Derfor er modellen baseret på overgangssager og altså ikke den demografiske udvikling for en specifik aldersgruppe. Tabellen nedenfor skal derfor også alene anvendes som indikation af de forskellige kommuners udgiftsniveau.

Udg. til voksne med særlige behov pr. 18-66-årig	R2019	R2020	B2021	B2022
Middelfart Kommune	10.032	9.752	9.037	10.132
Assens Kommune	9.987	10.905	10.896	11.504
Faaborg-Midtfyn Kommune	10.361	11.134	11.394	11.436
Kerteminde Kommune	12.423	11.666	11.831	12.176
Nyborg Kommune	10.711	11.134	10.753	11.859
Odense Kommune	7.073	7.010	7.452	7.478
Svendborg Kommune	10.152	10.964	10.454	11.231
Nordfyns Kommune	10.618	10.283	10.952	11.120
Langeland Kommune	11.219	11.577	11.743	13.351
Ærø Kommune	11.932	12.225	11.490	11.620
Gennemsnit (simpelt vægtet for kommunerne)	10.451	10.665	10.600	11.191

Kilde: Indenrigsministeriet

Kommissorium: Evaluering af kommunens demografimodeller

Baggrund

Grundet et politisk ønske om en fortsat sikring af kernevelfærden og en sund økonomi i Svendborg kommune, besluttede forligskredsen i forbindelse med budgetforliget for budget 2022 følgende:

"Direktionen anmodes samtidig om at igangsætte en evaluering af kommunens demografimodeller, der beregner de økonomiske konsekvenser af ændringer i befolkningstallet. Evalueringen forelægges for Økonomiudvalget med henblik på at sikre gennemsigtighed og et retvisende grundlag for budgetlægningen"

Formål

Formålet er at skabe gennemsigtighed og et retvisende grundlag for budgetlægningen. Dette betyder at demografimodellerne så vidt muligt, skal afspejle den reelle omkostningsudvikling ved ændret demografi/uændret serviceniveau.

Evalueringen af demografimodellerne er indarbejdet i budgetproceduren for Budget 2023, således en eventuel justering af modellerne kan anvendes som beregningsgrundlag til Budget 2023

Evalueringskriterier/indhold af analysen for den enkelte model

Der udarbejdes et kort selvstændigt budgetnotat for hvert område/demografimodel. Notatet for hver enkelt model opbygges efter den samme struktur, jf. de nedenstående "overskrifter".

Kort beskrivelse af modellen

- Her udarbejdes en kort prosa beskrivelse af modellen. Hvad er det den gør/ikke gør? Herunder overordnede principper og implikationer for modellen.

Budgetforudsætninger/økonomiske beregningsprincipper

- Hvad er det for nogle "tekniske" budgetforudsætninger og antagelser der indgår i modellen?
- Herunder hvilke økonomiske beregningsprincipper der indgår fx omkostninger (enheds, marginal, gennemsnits), hvilket befolkningstal eller "elev-/brugertal" reguleres der efter (aldersintervaller), efterregulering mv.

Perspektivering og sammenligning

- Her perspektiveres modellen kort. Er modellen enkelt og gennemsigtig, anvendes valide og relevante data (eller det næst bedste?), er der tale om en bred eller smal model (andel af budget der reguleres)? osv.
- Der udarbejdes desuden en oversigt over demografitildelingen de sidste 3 år, med angivelse af budgetændringer og demografisk udvikling for hvert år. Desuden udarbejder Økonomi en simpel sammenligning af nøgletal/budgettildeling, hvor en række relevante kommuner indgår.

Samlet evaluering af modellerne

Når de enkelte modeller er beskrevet jf. ovenstående, vil Økonomiudvalget få en foreløbig orientering og drøftelse på mødet i april. De relevante fagudvalg orienteres herefter på møderne i maj måned, hvorefter

Økonomiudvalget, ligeledes på maj mødet, træffer beslutning om eventuelle justeringer i forhold til modellernes anvendelse som beregningsgrundlag til Budget 2023.

Deltagere

Selve analysen af de enkelte modeller udarbejdes af økonomikonsulenten på området, i samarbejde med fagchefen. Sammenligningen af nøgletal/budgettildeling med andre kommuner udarbejdes af Økonomi.